

визначають гармонічність чи дисгармонічність фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Стосовно цього вирізняються такі поняття, як ретардація (брадігенез) та акселерація (тахігенез), що означає дисгармонічність з відставанням чи випередженням, відповідно, розвитку якихось систем. Для визначення біологічного віку дитини використовують найпростіші маркери, які мають найвищу ступінь кореляції з біологічним дозріванням – це розвиток та щезання основних рефлексів у грудних дітей, строки прорізування молочних зубів та заміна їх на постійні, довжина тіла та ознаки статевого дозрівання [4].

Отже, орієнтація у психофізіологічних характеристиках з огляду на процеси акселерації, наукове бачення представників медичної галузі особливостей перебігу періодів немовляти та переддошкільного, врахування біологічного віку дитини, на нашу думку, дозволить сформулювати бачення процесу психофізіологічного розвитку дітей раннього віку з метою подальшого здійснення дослідження.

Список використаних джерел

1. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008.
2. Медицина дитинства / Белоусов Ю. В., Богомаз Т. О. та ін.; за ред. П. С. Мошича. Київ: Здоров'я. 1995.
3. Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «Пропедевтична педіатрія», URL: <http://pediatrics.kiev.ua/download/books/3.pdf> (дата звернення: 20.04.2022) – назва з екрана.
4. Оцінка психомоторного розвитку дитини раннього віку, [Електронний ресурс]. URL: <https://studfile.net/preview/1785074/> (дата звернення 17.01.2021р.) – назва з екрана.
5. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка. Київ. «Академвидав». 2004.
6. Пропедевтична педіатрія / В. Г. Майданник, В. Г. Бурлай, О. З. Гнатенко, [та ін.]; за заг. ред. проф. В. Г. Майданника. Вінниця: Нова книга, 2018.

В. Власова, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ НОВІТНІХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розглянуто актуальні питання дистанційного навчання, синхронного та асинхронного режиму навчання, онлайн навчання, окреслено переваги та недоліки застосування різних режимів дистанційного навчання. Охарактеризовано квест, челендж, флешмоб, арт-моб (або моб-арт), як ефективні технології в роботі сучасного вчителя.

Ключові слова: дистанційне навчання, синхронний та асинхронний режим навчання, онлайн навчання, квест, челендж, флешмоб, арт-моб (або моб-арт).

Через останні події в Україні, заклади освіти не мають змоги працювати, користуючись очною формою навчання. Останнім часом усі учасники освітнього процесу в Україні перманентно живуть в реаліях дистанційної освіти.

Відповідно до концепції розвитку дистанційної освіти в Україні, дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання.

У Положенні про дистанційне навчання, дистанційне навчання визначається як «індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» [1].

У словнику Merriam-Webster дистанційне навчання визначає як «метод навчання, при якому вчителі та учні не зустрічаються в класі, а використовують Інтернет, електронну пошту, пошту тощо для проведення занять» [2].

Доктор Майкл Грем Мур досліджуючи різні аспекти дистанційної освіти, визначає їх як «всі форми освіти, за яких все або більша частина навчання відбувається в іншому місці, відмінному від місця викладання, при цьому все або більшість спілкування між учителем та учнями відбувається за допомогою комунікаційних технологій» [3].

Дистанційне навчання – це процес здобуття освіти на відстані, дистанції, може здійснюватися у синхронному або асинхронному режимі, що є іншим підходом до форми подачі освітнього матеріалу, взаємодії всіх учасників освітнього процесу, має широкий спектр технічних можливостей – аудіоподкасти, відео, різноманітні симулятори та онлайн -тести, особливістю цієї форми навчання є ретельний моніторинг успішності учня або учениці, що

сприяє побудові індивідуальної освітньої траєкторії.

Обидва режими мають свої особливості. Для синхронного характерним є те, що всі учасники освітнього процесу одночасно перебувають у веб-середовищі, тоді як асинхронний освітній процес здійснюється за графіком, зручним для кожного. Для синхронного режими властиве миттєве отримання повідомлень та негайний зворотній зв'язок. Асинхронний режим не дозволяє такого типу взаємодії [4].

Синхронний режим дозволяє працювати в режимі реального часу, проводити заняття у вказаний час та миттєво залучати учасників освітнього процесу до конкретної роботи (покрокового виконання зображення). За такого режиму учень глибше залучається до освітнього процесу, може легко вступити в бесіду з вчителем та іншими учнями, відразу уточнити зміст матеріалу, задати запитання та отримати відповідь; підходить для організації групового навчання, експромтних бесід та дискусій з аналізу-інтерпретації мистецьких творів, емоційної взаємодії між учасниками групи.

Складнощі цього режиму пов'язані з відсутністю гнучкості та свободи у виборі часу навчання, вільного доступу до освітнього контенту. Освітні результати залежать від професіоналізму викладача, уважність з його боку до всіх учнів через групову динаміку, врахування психологічних особливостей учнів, наявності проблеми групового мислення.

Асинхронний режим означає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, за якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо. Можна сказати, що це режим більш самостійного навчання, яке, водночас, підтримується вчителем з використанням відповідних цифрових інструментів [5].

Самостійна робота підходить інтровертам, тим, кому незручно працювати в групі або тим, хто погано сприймає усну подачу матеріалу, тому що асинхронний режим дозволяє зосередитися на окремих питаннях, переглянути його кілька разів, наприклад відео ролик майстер-класу. Тайм-менеджмент

сприяє глибокому аналізу інформації, самостійному розумінні теми, можливості розбити процес на кілька частин, щоб вивчити найважливіші моменти; розвитку унікального особистого мислення; дає можливість сформулювати свою думку, більше часу на підготовку продуманої відповіді. Асинхронні учні розвиваються у власному темпі і мають доступ до навчальних матеріалів у будь-який час.

Для асинхронного навчання потрібні високий рівень дисципліни, зосередженості та відповідальності. Відсутність контакту з учителем та іншими учнями знижує інтерес та викликає відчуття самотності. Щоб поставити запитання та отримати відповідь, необхідно скористатися електронною поштою або чатом. Відсутність контролю та підтримки з боку викладача під час виконання практичної роботи з образотворчого мистецтва також викликає певні незручності.

Онлайн-навчання є різновидом дистанційного синхронного режиму і призначене для масового навчання під керівництвом вчителя і багато в чому слідує методам і прийомам очного навчання. У нього є свої переваги – високий рівень комунікації, простота демонстрації мультимедійних презентацій та відеороликів, онлайн-тестування тощо. Водночас існують й недоліки, як суто технічні - проблеми зі зв'язком; так і сутнісні – нестача спілкування між учасниками освітнього процесу – як візуального, так і емоційного. За аватарками залишаються прихованими важливі деталі невербальної інформації, яку ми постійно використовуємо в житті. Дитина не розуміє, в якому настрої є інші діти. Учитель теж не відчуває реакції учнів.

Важливість комунікації детально висвітлено в книзі Едварда Холла «Поза межами культури». Він розглядає питання, використання невербальної комунікації в «ми-групах», де частина інформація залишається недомовленою, хоча, використовуючи лише кілька слів і речень, можна передати складне повідомлення; важливо не те, що сказано, а як сказано; наявність у мовленні численних та неоднозначних пауз; використання невербальних сигналів та знаків; велике значення надається зоровому контакту.

Сучасна учнівська молодь живе у світі технологічних символів і знаків, у світі електронної культури. Вона рухлива, легко долає кордони: географічні, культурні, ментальні, релігійні, мовні. Не відчуває кордонів між навчанням, грою і реальним життям, між віртуальною і справжньою реальністю. У зв'язку з цим вчителі змушені опановувати нові поняття, новий термінологічний апарат, нові можливості інформаційного середовища. Щоб спілкуватися з дитиною однією мовою, вчитель має бути озброєний сучасними методами та новітніми освітніми технологіями; замість лекцій пропонувати різноманітні квести, замість виконання практичних завдань – челенджі, контрольних - флешмоби, арт-моби (або моб-арти).

Найважливішими елементами гри в жанрі квестів є власне оповідання і дослідження світу, вирішення головоломок і завдань, які вимагають розумових зусиль від гравця, відіграють ключову роль у ігровому процесі. Освітній квест – це спеціально організований вид дослідницької діяльності. Завдання можуть бути різними за змістом: творчі, активні, інтелектуальні.

У арт-челенджі, учні отримують теми та чіткі завдання на кожен урок і створюють зображення за певний час. Це змушує зосередитися на образі, дозволяючи присвятити себе безпосередньо творчості. З практикою формуються знання, уміння, мистецький досвід, естетичні ставлення та цінності.

Арт-моби або моб-арти (різновид флешмобу) включають дії з використанням реkvізиту і мають певну художню цінність, що вимагає відступу від деяких правил флешмобу. Моб-арт передбачає репетиції, у моб-арті є група, яка складається з режисерів, сценаристів, виконавців. Але він не перестає бути мобом, тому що всі основні правила під час акції діють.

Дистанційне навчання міцно увійшло систему освітнього процесу і зайняло своє місце. До цієї форми можна ставитися по-різному - шукати переваги, недоліки, але це чудова альтернатива не переривати освітній процес, здобувати знання будь-якій ситуації. Тісна співпраця всіх учасників освітнього процесу, допоможе вибудувати індивідуально-неповторну траєкторію мистецько-педагогічної діяльності, організувати ефективний процес

дистанційного навчання, спрямованого на здобуття учнями якісної загальної мистецької освіти організувати якісну роботу.

Список використаних джерел

1. Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
2. Distance Learning. Glossary Merriam-Webster. URL: <https://life.pravda.com.ua/projects/majbutnje-shkoly/2020/11/10/242946/ww.merriam-webster.com/dictionary/distance%20learning> (дата звернення: 22.04.2022).
3. Moore M. G. Handbook of Distance Learning (3rd ed.), Chapter 2. New York: Lawrence Erlbaum Associates, 2013. 898 с.
4. Лотоцька А., Пасічник О. Організація дистанційного навчання в школі 2020. URL: https://metodichni_recomendazii-dustanciyna_osvita-2020.pdf
5. Пасічник О. Синхронне й асинхронне дистанційне навчання. 2021. URL: <http://osvita.ua/school/method/78950/> (дата звернення: 22.04.2022).
6. Hall E. Beyond Culture. Anchor Books, 1976. 316 с.

О. Войтенко, м. Лиман

ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОСВІДОМОСТІ ЗРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

У статті розкрито важливість екологічного виховання дітей та учнівської молоді, описано досвід реалізації програми «Екологічними стежками рідної України», визначено роль створення відповідного навчального середовища для розвитку екологічної свідомості учнів.

Ключові слова: екологічна компетентність, екологічна свідомість, екологічна грамотність, навчальне середовище.

На сучасному етапі не може бути школи, яка спеціально не прагне розвивати особистість дитини. Орієнтуючись на європейський досвід освітніх реформ, істотно змінюється і зміст вітчизняної освіти, яка сьогодні повинна мати не академічний характер, а прикладний: усі знання, отримані в школі, повинні використовуватися дитиною в реальному повсякденному житті [2]. Одним з пріоритетних завдань в освіті є формування ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Задля успішної взаємодії підростаючого покоління з природою, педагоги займаються пропедевтичною роботою: закладають у свідомість учнів значимість екологічних знань. Екологічна грамотність та здорове життя є одними з ключових компетентностей, які важливо формувати для успішного